24/05/2019

Πώς να πάμε να πούμε αυτό το σφάλμα, που ο πνευματικός μας θεωρεί φρόνιμους και ενάρετους;

/ Γνώμες

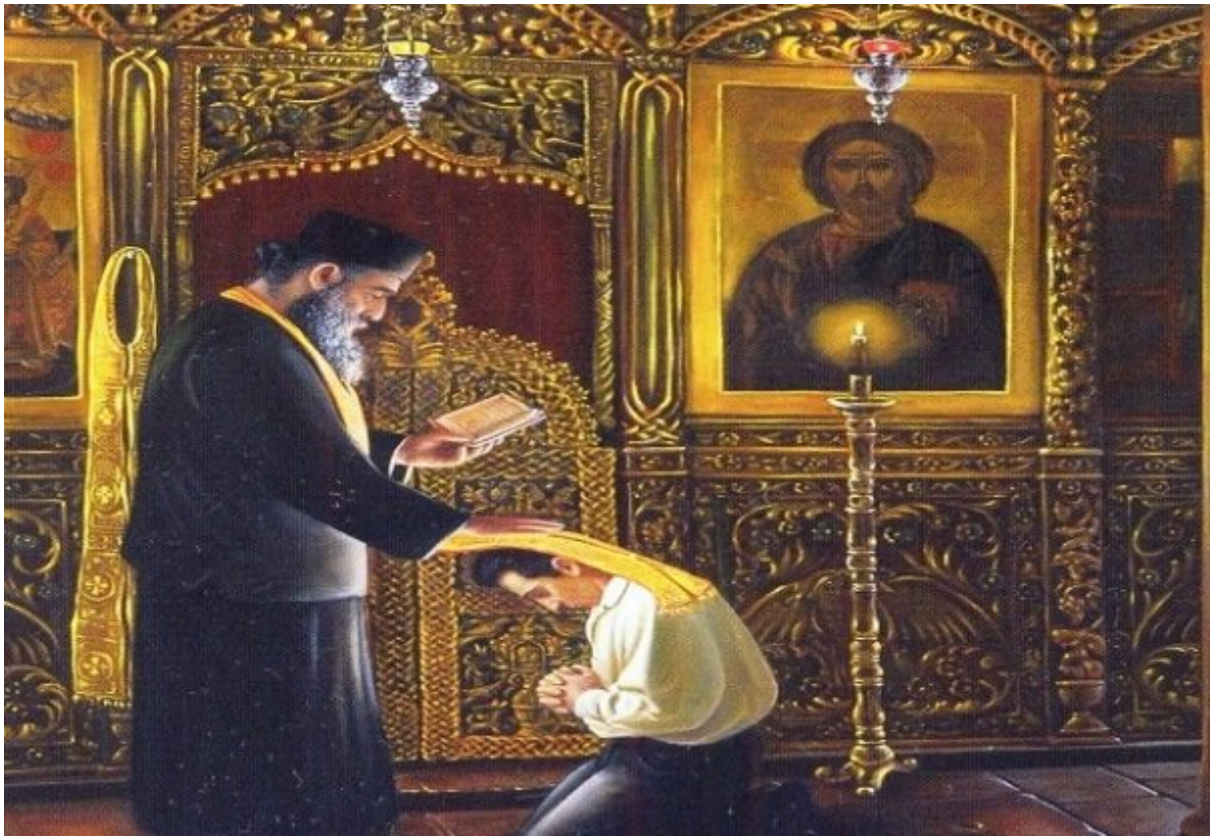

Αγιος Γεράσιμος Παλλαδάς

Η ωφέλεια της εξομολογήσεως με προτρέπει να το αναφέρω αυτό στην αγάπη σας. Διότι, αν δεν γίνεται η εξομολόγηση όπως πρέπει, καμιά ωφέλεια δεν προσφέρει. Τον καρπό λοιπόν της σωτηρίας των αμαρτωλών τον παρομοιάζω με τα άνθη και τους καρπούς, επειδή όλη η σωτηρία στηρίζεται σ' αυτά τα δύο, δηλ. στην εξομολόγηση και στην θεία κοινωνία. Και την μεν εξομολόγηση την παρομοιάζω με τα άνθη, γιατί αυτά είναι εκείνα που πρώτα στολίζουν το δένδρο. Έτσι και η εξομολόγηση προσφέρει όλον τον πνευματικό στολισμό στο λογικό δένδρο, τον άνθρωπο.

Αλλ' είδα τα άνθη ότι είναι πολυποίκιλα· γνώρισα και τις απόψεις των ανθρώπων,

πως είναι πολλές και διαφορετικές. Είδα και πολλά άνθη να πέφτουν από πολλές αιτίες. Έτσι γνωρίζω και πολλούς που πηγαίνουν να εξομολογηθούν και μένουν άκαρποι, πέφτουν και ξεραίνονται. Βλέπω την διαφορά των εξομολογούμενων αυτών στην παραβολή του σπόρου, στην οποία ο ίδιος σπόρος, πέφτει από το χέρι του σπορέα πάνω στις πέτρες, μέσα στα αγκάθια, πάνω στο δρόμο και στην καλή γη. Κάτι τέτοιο γίνεται και μ' αυτούς που εξομολογούνται.

Είναι κάποιοι σπουδαίοι άνθρωποι, οι οποίοι κάνουν ένα σφάλμα θανάσιμο, αλλά – και κατά τον κόσμο – πράγμα ¬που δεν αρμόζει στη ζωή τους.Έχουν και όνομα, ότι είναι καλοί και ευλαβείς, και στον πνευματικό. Τώρα σκέφτονται και λένε: «Πώς να πάμε να πούμε αυτό το σφάλμα, που ο πνευματικός μάς θεωρεί φρόνιμους και ενάρετους; Όχι, αυτό να μην το πούμε, αλλά άλλα, τα οποία δεν μειώνουν την εκτίμηση του ανθρώπου». Τώρα αυτοί θεωρούν ότι ωφελήθηκαν! Ας το βγάλουν από το μυαλό τους!

Είναι άλλοι που δεν έχουν καθόλου ευλάβεια στην εξομολόγηση και στους πνευματικούς, και μόνο λένε: «Εμείς είμαστε χριστιανοί· τώρα είναι η γιορτή των Χριστουγέννων ή της Αναστάσεως και τρέχουν όλοι οι χριστιανοί στην εξομολόγηση. Ας πάμε κι' εμείς για να μη μας κατηγορήσει η Εκκλησία, οι ιερείς και αρχιερείς και οι αδελφοί οι κοσμικοί, να μας βλέπουν όλοι, μικροί και μεγάλοι, ότι τρέχουμε στην εξομολόγηση· απ' εκεί και πέρα κάνουμε αυτό που θέλουμε. Αν θέλουμε, λέμε κάτι, και αν δεν θέλουμε, δεν λέμε. Μετά πάμε και κοινωνούμε χωρίς πρόβλημα!» Τώρα και αυτοί τί λένε; «Να, που ξεγελάσαμε καί την Εκκλησία και τον κόσμο!» Ας λυπούνται οι ταλαίπωροι τους εαυτούς τους και ας κλαίνε, γιατί ο Θεός δεν κοροϊδεύεται· κλωτσούν τα καρφιά οι ταλαίπωροι.

Είναι άλλοι, που πηγαίνουν στον πνευματικό, με σκοπό να κατηγορήσουν τον πλησίον τους και να φανούν αυτοί καλοί. Μιμούνται και αυτοί τον Φαρισαίο. Αλλά και πόσοι είναι εχθροί των πνευματικών πατέρων και λένε: «Ας πάμε να δοκιμάσουμε τον πνευματικό, αν αγαπά τα λεφτά». Και τον δοκιμάζουν οι πονηροί και ύστερα βγαίνουν και τον κατηγορούν στους ομοίους τους και λένε: «Εγώ πήγα στον τάδε πνευματικό, που είναι ασκητής και δεν τρώει λάδι, αλλά μου πήρε μου δέκα ασημένια νομίσματα και μου συγχώρησε την τάδε θανάσιμη αμαρτία». Και οι άλλοι οι παρόμοιοί του, ακούοντας αυτόν τον κακό άνθρωπο να λέει τέτοια λόγια, σκεφτείτε εκείνοι τί λένε: «Τέτοιες εξομολογήσεις κάνουν οι χριστιανοί!»

Αλλά υπάρχουν και άλλοι, που δεν θέλουν καθόλου την εξομολόγηση, και είναι και από τους κληρικούς μερικοί, οι οποίοι σκέφτονται λάθος και λένε: «Εμείς που έχουμε εξουσία να λύνουμε και να δένουμε τα αμαρτήματα των ανθρώπων, συγχωρούμε και τα δικά μας και δεν έχουμε ανάγκη να πηγαίνουμε σε άλλο πνευματικό!» Ω πόση είναι η πλάνη των ανόητων ανθρώπων! Πρώτον μεν λέω σ'

αυτούς, ή αρχιερείς είναι ή ιερείς, πως σ’ όλους ο διδάσκαλος όλων λέει γράφοντας προς Γαλάτας: «αδελφοί, εάν και προληφθή άνθρωπος εν τινι παραπτώματι, υμείς οι πνευματικοί καταρτίζετε τον τοιούτον εν πνεύματι πραότητος, σκοπών σεαυτόν μη και συ πειρασθής. Αλλήλων τα βάρη βαστάζετε, και ούτως αναπληρώσατε τον νόμον του Χριστού»(Αν κάποιος, αδελφοί, βρεθεί να κάνει κάποιο παράπτωμα, εσείς που έχετε το Πνεύμα του Θεού να τον διορθώνετε με πραότητα. Προσέχετε μόνο μην παρασυρθείτε κι εσείς από τον πειρασμό. Να σηκώνετε ο ένας το φορτίο του άλλου και έτσι θα εφαρμόσετε πλήρως το νόμο του Χριστού). Πρώτα, λέει, προσέχετε εσείς οι πνευματικοί· δέν ξεχωρίζει μικρούς ή μεγάλους. Φυλάττεσθε, λέει, μην πέσετε και σεις στα ίδια αμαρτήματα. Δεύτερον, λέει, εξομολογείσθε μεταξύ σας. Διότι αυτό που λέει, αλλήλων τα βάρη βαστάζε¬τε, θέλει να πει, να εξομολογείσθε μεταξύ σας. Εν τούτοις ο μέγας Ιάκωβος το λέει απλά: «να εξομολογείστε τις αμαρτίες σας ο ένας στον άλλο και να προσεύχεστε ο ένας για τον άλλο, για να θεραπευτείτε». Εμείς, που είμαστε αρχιερείς, λέμε: «Ίσως δεν μας χρειάζεται να εξομολογούμαστε σε άλλους ή να προσευχηθούν άλλοι για μας». Αλλ’ ο Παύλος σκέφτομαι ότι ήταν μεγαλύτερος από μας· εν τούτοις γράφει προς τους Εβραίους να προσεύχωνται άλλοι γι΄ αυτόν: «να προσεύχεστε για μας. Φυσικά, είμαστε βέβαιοι πως έχουμε καθαρή τη συνείδησή μας, αφού σε κάθε περίπτωση θέλουμε να συμπεριφερόμαστε όπως πρέπει».

Αδελφοί, μη σας φανούν βαριά τα λόγια μου. Πρώτον, πρέπει εμείς να εξομολογούμαστε μεταξύ μας και να προσευχόμαστε ο ένας για τον άλλο. Και όταν πηγαίνουμε στην εξομολόγηση, να γονατίζουμε μπροστά στον πνευματικό μας πατέρα, να πετάμε το προσωπείο της υποκρισίας, γιατί το πρόσωπο του πνευματικού εκείνη την ώρα παριστάνει το ουράνιο πρόσωπο του δίκαιου Κριτή. Και αμέσως να σκεφτούμε ότι κρινόμαστε μαζί με τον εχθρό μας μπροστά στο αλάνθαστο κριτήριο του Θεού. Είναι δε ο εχθρός μας η σάρκα και ο εμπαθής λογισμός. Να μη ντρεπόμαστε να κατηγορούμε τον εαυτόν μας ότι φταίει πολύ.

Αλλά και εσείς οι κοσμικοί, όταν ακούτε τί λέω για μας, συλλογιστείτε πόσο μεγάλη υποχρέωση έχετε να τρέχετε στην εξομολόγηση, στον τόπο της μάχης, και με πόσο θυμό πρέπει να κατηγορείτε τον εαυτό σας. Ο πολεμιστής μόνον τον εχθρό κοιτάζει και το νου του τον έχει στον εχθρό και τα όπλα του πάνω στον εχθρό τα ρίχνει, και συνεχώς σκέφτεται να τον θανατώσει και να παρουσιάσει στο βασιλιά του τα σημάδια του θανάτου.Έτσι πρέπει να κάνετε εσείς στο θέατρο αυτό· να σταθείτε μπροστά στον πνευματικό πατέρα και αμέσως να φωνάξετε το «αυτός είναι ο εχθρός μου!» Ποιός; Εγώ ο ίδιος είμαι ο εχθρός μου· ο εχθρός της τύχης μου· ο εχθρός του αγαθού μου· ο εχθρός των εντολών του Θεού· ο εχθρός της ψυχής μου· ότι αυτό καί αυτό μου έκανε αυτός ο εχθρός μου. Εν συντομία, με έκανε να απαρνηθώ τον ευεργέτη και δημιουργό μου. Σε τέτοιο σημείο με

κατάντησε, που να με αρνηθεί ο Κύριός μου. Τώρα μετά από τέτοιο πόλεμο ήλθα μπροστά στο τίμιο πρόσωπό σου, αιδεσιμώτατε πάτερ, για να τον απαρνηθώ ολοκληρωτικά. Γιατί άκουσα την απόφαση του δικαιότατου κριτή που είπε: «όποιος θέλει να με ακολουθήσει πρέπει να απαρνηθεί τον εαυτό του».

Προσέχετε, για χάρη της φιλανθρωπίας του Θεού, μη σκεφθεί κάποιος με υπερηφάνεια -αν και είναι ενάρετος- και πει: «Και τί έκανα; Μήπως είμαι κλέφτης ή πόρνος ή μέθυσος;». Δύο μεγάλα κακά κάνει εκείνος που σκέφτεται αυτά. Ένα, ξεγελά τον εαυτόν του, γιατί τον αποδείχνει ψεύτη. Άλλο, και τον Θεό αποδείχνουμε ψεύτη.Έτσι λέει ο μέγας Ιωάννης στην Καθολική του Επιστολή: «εάν είπωμεν ότι αμαρτίαν ουκ έχομεν, εαυτούς πλανώμεν και η αλήθεια ουκ έστιν εν ημίν. Εάν είπωμεν ότι ουχ ημαρτήκαμεν, ψεύστην ποιούμεν αυτόν και ο λόγος αυτού ουκ έστιν εν ημίν».(Αν ισχυριστούμε πως είμαστε αναμάρτητοι, εξαπατούμε τον εαυτό μας και δεν λέμε την αλήθεια. Αν ισχυριστούμε πως δεν έχουμε αμαρτήσει, βγάζουμε ψεύτη τον Θεό, και ο λόγος του δεν ζει μέσα μας).

(Αγίου Γερασίμου Παλλαδά, Άπαντα, τ. Α, Έκδοση Ι.Μ.Μ.Βατοπαιδίου, 2014, σσ.139-144)

(Απόδοση στη νεοελληνική γλώσσα: Αλέξανδρος Χριστοδούλου, Θεολόγος)